

**ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – В А Р Н А**  
**ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ**  
**КАТЕДРА „СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ“**

---

Приета от ФС (протокол №11/25.04.2024г.):

Приета от КС (протокол №11/16.04.2024г.):

**УТВЪРЖДАВАМ:**

**Декан:**

(доц. д-р Даниела Георгиева)

**У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А**

**ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ОТЧИТАНЕ НА ОПЕРАЦИИ С ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ“**

**ЗА СПЕЦ: „Счетоводство и одит“; ОКС „бакалавър“ – редовно обучение**

**КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 5**

**ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.**

**КРЕДИТИ: 8**

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН**

| <i><b>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</b></i>                            | <i><b>ОБЩО (часове)</b></i> | <i><b>СЕДМИЧНА<br/>НАТОВАРЕНОСТ<br/>(часове)</b></i> |
|-------------------------------------------------------------|-----------------------------|------------------------------------------------------|
| АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:                                          | 60                          | 4                                                    |
| Т.ч.                                                        |                             |                                                      |
| • ЛЕКЦИИ                                                    | 30                          | 2                                                    |
| • УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/<br>лабораторни упражнения) | 30                          | 2                                                    |
| ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ                                      | 180                         | -                                                    |

Изготвили програмата:

1. ....  
(доц. д-р Светлозар Стефанов)

2. ....  
(гл. ас. д-р Илиян Христов)

Ръководител катедра: .....  
„Счетоводна отчетност“ (доц. д-р Надежда Попова-Йосифова)

## I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина „Отчитане на операции с финансови инструменти“ включва изучаването на теоретико-методологическите и организационно практически аспекти на отчитането на финансовите инструменти в отделните предприятия. С изучаването на дисциплината се цели, студентите да получат комплекс от теоретични знания, практически умения и компетентности по отношение на организацията на текущото счетоводно отчитане, представяне и оповестяване на информацията за финансовите инструменти сред различните участници на капиталовите пазари по смисъла на националните и международни счетоводни стандарти. Изучаването на дисциплината се базира на знанията и уменията на студентите, придобити по други учебни дисциплини като: „Микроикономика“, „Макроикономика“, „Финанси“, „Теория на счетоводството“ и „Финансово счетоводство“. Дисциплината създава предпоставки, студентите да придобият различни компетентности, в т.ч. личностна (умения за критично мислене и вземане на решение); гражданска (развитие на ценностната система, възможност за пълноценно общуване с останалите членове на обществото) и предприемаческа (умения да създават, търсят и реализират възможности за осъществяване на нови идеи, и тяхното трансформиране в ценности за останалите членове на обществото). Дисциплината има хибриден характер, тъй като има допирни точки с направления Право, Финанси, Управление.

## II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

| №. по ред                                                    | НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ                                                                                                                                                | БРОЙ ЧАСОВЕ |    |    |
|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|----|----|
|                                                              |                                                                                                                                                                                   | Л           | СЗ | ЛУ |
| ТЕМА 1 ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ КАТО ОТЧЕТЕН ОБЕКТ            |                                                                                                                                                                                   | 4           | 4  |    |
| 1.1.                                                         | Същност на финансовите инструменти                                                                                                                                                |             |    |    |
| 1.2.                                                         | Икономически и финансово-счетоводни аспекти на финансовите инструменти. Единство и различие между икономическото и счетоводно разбиране за инвестициите и финансовите инструменти |             |    |    |
| 1.3.                                                         | Класификация на финансовите инструменти (финансови активи и финансови пасиви)                                                                                                     |             |    |    |
| 1.4.                                                         | Разграничаване на финансови пасиви от инструменти на собствения капитал                                                                                                           |             |    |    |
| 1.5.                                                         | Първоначално признаване на финансовите инструменти                                                                                                                                |             |    |    |
| ТЕМА 2 Оценяване на финансовите инструменти                  |                                                                                                                                                                                   | 3           | 3  |    |
| 2.1.                                                         | Оценяване на финансовите инструменти при първоначалното им признаване                                                                                                             |             |    |    |
| 2.2.                                                         | Последващо оценяване на финансовите инструменти                                                                                                                                   |             |    |    |
| 2.3.                                                         | Оценяване на съставните финансови инструменти                                                                                                                                     |             |    |    |
| ТЕМА 3 Обезценка на финансовите инструменти                  |                                                                                                                                                                                   | 3           | 3  |    |
| 3.1.                                                         | Финансови инструменти, които подлежат на обезценяване                                                                                                                             |             |    |    |
| 3.2.                                                         | Общ подход за обезценяване на финансовите инструменти                                                                                                                             |             |    |    |
| 3.3.                                                         | Опростен подход за обезценяване на финансовите инструменти                                                                                                                        |             |    |    |
| ТЕМА 4 Представяне и оповестяване на финансовите инструменти |                                                                                                                                                                                   | 3           | 3  |    |
| 4.1.                                                         | Представяне на финансовите инструменти в отделните елементи на финансовите отчети                                                                                                 |             |    |    |
| 4.2.                                                         | Оповестяване на финансовите инструменти                                                                                                                                           |             |    |    |
| ТЕМА 5                                                       |                                                                                                                                                                                   | 4           | 4  |    |

| <b>ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНИ АСПЕКТИ НА ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ, ЕМИТИРАНИ ОТ КАПИТАЛОВИТЕ ДРУЖЕСТВА</b> |                                                                                                  |           |           |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|--|
| 5.1                                                                                                 | Финансово-счетоводни аспекти на финансовите инструменти емитирани от капиталовите дружества      |           |           |  |
| 5.2                                                                                                 | Формиране, увеличение и намаление на капитала в капиталовите дружества                           |           |           |  |
| 5.3                                                                                                 | Дългово финансиране в капиталовите дружества                                                     |           |           |  |
| 5.4                                                                                                 | Конвертиране на облигации в акции                                                                |           |           |  |
| 5.5                                                                                                 | Плащания, базирани на акции                                                                      |           |           |  |
| <b>ТЕМА 6 ДЪЛГОСРОЧНИ ФИНАНСОВИ ИНВЕСТИЦИИ</b>                                                      |                                                                                                  | <b>3</b>  | <b>3</b>  |  |
| 6.1.                                                                                                | Икономическа същност на дългосрочни финансови инвестиции                                         |           |           |  |
| 6.2                                                                                                 | Отчитане на дългосрочни финансови инвестиции                                                     |           |           |  |
| <b>ТЕМА 7 ДЪЛГОВИ ИНВЕСТИЦИИ</b>                                                                    |                                                                                                  | <b>3</b>  | <b>3</b>  |  |
| 7.1                                                                                                 | Икономическа същност на дълговите инвестиции                                                     |           |           |  |
| 7.2                                                                                                 | Отчитане на дълговите инвестиции                                                                 |           |           |  |
| <b>ТЕМА 8 ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ИМОТИ</b>                                                                 |                                                                                                  | <b>3</b>  | <b>3</b>  |  |
| 8.1.                                                                                                | Икономическа същност на инвестиционните имоти                                                    |           |           |  |
| 8.2                                                                                                 | Отчитане на инвестиционните имоти                                                                |           |           |  |
| <b>ТЕМА 9 ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ ОТ ТЪРГОВСКИЯ ПОРТФЕЙЛ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО</b>                         |                                                                                                  | <b>4</b>  | <b>4</b>  |  |
| 9.1                                                                                                 | Особености в категоризирането на финансовите инструменти от търговския портфейл на предприятието |           |           |  |
| 9.2                                                                                                 | Особености в отчитането на операциите свързани с търговския портфейл на предприятието            |           |           |  |
| 9.3                                                                                                 | Доходност и риск на търговския портфейл от финансови инструменти                                 |           |           |  |
| <b>Общо:</b>                                                                                        |                                                                                                  | <b>30</b> | <b>30</b> |  |

### **III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ**

| <b>№. по ред</b>                         | <b>ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА</b> | <b>Брой</b> | <b>ИАЗ ч.</b> |
|------------------------------------------|--------------------------------|-------------|---------------|
| <b>1.</b>                                | <b>Семестриално оценяване</b>  |             |               |
| 1.1.                                     | Контролна работа               | 2           | 50            |
| 1.2.                                     | Тест                           | 1           | 30            |
| <b>Общо за семестриалното оценяване:</b> |                                | <b>3</b>    | <b>80</b>     |
| <b>2.</b>                                | <b>Сесийно оценяване</b>       |             |               |
| 2.1.                                     | Изпит (тест)                   | 1           | 120           |
| <b>Общо за сесийното оценяване:</b>      |                                | <b>1</b>    | <b>120</b>    |
| <b>Общо за всички форми на контрол:</b>  |                                | <b>4</b>    | <b>180</b>    |

### **IV. ЛИТЕРАТУРА**

#### **ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:**

1. Вейсел, А. Отчитане на операциите с финансови инструменти, С. „Форком“ 2018
2. Георгиев, В. Св. Стефанов. Счетоводство. „Знание и бизнес“ Варна
3. Атанасов, Ат., Л. Петров, Р.Данчева, Отчитане на сделки с финансови инструменти. Свищов, АИ Ценов, 2015.

4. Петров, Л., Ат.Атанасов, Счетоводство на инвестиционното предприятие. Свищов, АИ Ценов, 2011.

**ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:**

1. Филипова, Ф., Ат. Атанасов, Р. Петрова, Р. Маринова. Новите МСФО 9 и МСФО 16: предизвикателства и ранни ефекти от прилагането им в част от българските предприятия за периода 2017 – 2018 година, Годишник на ИДЕС 2020 г.
2. Филипова, Ф., Св. Стефанов., Р. Петрова. Учебно помагало по Хармонизация на счетоводството. “Знание и бизнес” – Варна 2017
3. Национални счетоводни стандарти
4. Международни счетоводни стандарти/Международни стандарти за финансово отчитане